

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. március 27.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 25 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttör- és a- 50 fillér.
A hirdetések a nyilttörök díja előre fizetendő.

Az ex-lex tanulsága.

Elvesztett időre szóló budget fölött határozott a képviselőház és néhány napi jól teljesített munka s egy elberdált esztendő után husvétüi ünnepekre fog menni. A rendes államháztartás csak akkor lép érvénybe, az ex-lex-állapot voltaképpen csak akkor ér véget, ha az ujoncozás megkezdődött és a legújabb pénzügyi törvények érvényre emelkedtek. Persze megvan rá minden kilátás, hogy a most jövő időben, vagy annak legalább közvetlen következő parlamenti szakában, nyugodtan fognak dolgozni, de azért soha sem szabad feledni, hogy minden hadseregben, tehát a parlamenti hadseregben is a fiatal tisztok, kik béke idején még nem tudtak személyes érvényesülésre jutni, a háboruskodásért rajonganak. Lehet, hogy nálunk is, vagy a védtörvény megújítása alkalmával, vagy a kiegyezés és a vámtarifák tárgyalásakor az ellenzék ifjú erői domináló érvényesülésért fognak birkózni, hogy ismét megvan a szomorú kilátás, hogy a parlamenti határok újabb pusztításokat fognak elkövetni a képviselőházban. De ez ellen a kormánynak és a többségnek előre fel kell magukat vértetniök, és teljes joggal és az aggodó államférfi körületekintésével egyenesen rá is mutatott erre a főrendiház bizottságában egy magas egyházfejedelem. Ha azonban a többséget áthatja az a tudat, hogy ujonnan megszerzett szorosabb fegyelme, hogy a céltudatos vezetés által fokozott önbizalma, hogy elszántsága, miszerint a harcot a parlamenti rend helyreállításáért a végsőig folytatja, volt a főoka annak, hogy az obstruálók riasztó hadakozásukat abban hagyták, — akkor nem szenved kétséget, hogy egy újabb veszedelem már nem oly imminens és hogy ha ez veszedelem még is felvonulna a politikai láthatáron, úgy megvannak az eszközök is hozzá, hogy azonnal szembe szálljanak vele, hogy eleve elvegyék minden romboló hatását. Csak a többség magatartásától, csak a fellépésének határozottságától, csak a biztos bizonyítékoktól, melyek szerint a parlamenti érintkezésben tarusított minden loyaltása mellett is annak már a legelső jelére, hogy ez a loyaltás a másik részen nem részesül az azt megillető méltatásban, kész a határozott visszautasításra, függ továbbra is a parlamenti rend megővására, a parlamenti béke fenntartására. Ha ezentul a többség nem enged, nem jöhet többé ex-lex-állapot.

A székely vasutak kiépítése. A kormány az állami beruházásokról márc. 24-én beterjesztett új törvényjavaslatba fölvetette a székely vasutak kiépítését. A javaslat 6. pontja szerint felvétellett:

A székely vasutak szászrégen-dédai dedagyergyószentmiklósi és gyergyószentmiklós mádfalvai részvonalainak kiépítésére, Mádfalva állomás bővítésére, úgy a marosvásárhely—szászrégeni helyi érdekű vasutvonalnak, mint a kocsárd—marosvásárhely államvasuti vonalnak másodrangú főpályává leendő átépítésére mindössze: 32.840.000 K.; — a marosvásárhely—szászrégeni helyiérdekű vasút megváltására 1.460.000 korona; — az összes vonalak másodrangú főpályá rendszerre szerint építtetnek s ugyanily módon lesznek e vonalaknak hátmögötti pályái is átalakítandók.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház márc. 23-iki ülésében Perczel Dezső elnöklelte alatt folytatták az 1903-ik évi költségvetésről szóló törvény tárgyalását.

Előzőleg Talián Béla miniszter beterjesztette a mezőgazdaságra hasznos madarak védelmére Párisban kötött nemzetközi egyezményre vonatkozó törvényjavaslatot, Rosenberg Gyula pedig az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződésre vonatkozó pénzügyi bizottsági jelentést.

A költségvetési törvényhez Lovász Márton, Nessi Pál és Lukács László pénzügyminiszter beszédei után általánosságban, majd Neményi Ambrus előadó felszólalása után, melyben a királyi udvartartás költségeit 11 millió helyett 9 koronában indítványozta megállapítani s melyet a Ház el is fogadott, részleteiben is megszavazta a az a törvényjavaslatot.

Ezután a horvát provizoriumról szóló törvényjavaslatot kezdték tárgyalni, majd elfogadták a zárószámadási jelentéseket is.

Márc. 24-én Lukács László pénzügyminiszter beterjesztette a beruházási javaslatot, melyet a pénzügyi bizottsághoz utasított a Ház.

Az 1903-ik évi költségvetési törvényt harmadszori olvasásban is elfogadták s utána a horvát provizoriumról szóló javaslatot tárgyalták, melyhez Buzáth Ferenc, Battyányi Tivadar, Szederkényi Nándor, Babó Mihály, Tisza miniszterelnök szólaltak fel, kiknek beszéde után azt általánosságban elfogadták, majd Barta Ödön, Lukács László, Tisza István felszólalásai után részleteiben is megszavazták.

Az állami tisztviselők óvadékanak megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot Hegedűs Loránd előadó beszéde után általánosságban s részleteiben is elfogadták. Majd interpellációkra került a sor, de ekkor nem lévén határozatképes a ház, a folytatásokat szombatra halasztották.

Ipartámogatás.

(x) A Kossuth-párt a legutóbbi értekezletén kimondta, hogy a katonai kérdések teréről most már átmege a közgazdasági ágak tárgyalására, itt fejt ki akeiót.

Hát ilyen formán mi sem bolygatjuk a katonai kérdéseket többé, eleget irtunk egy éven át erről, ideje a más téren való küzdelemnek az elkezdése. De amikor a közgazdasági s iparkérdésekről írunk, mi nem divatos jelszavak után indulunk, hanem igyekszünk a gyakorlati téren mozogni.

Ebből kifolyólag nem uszunk azon áramlattal, mely a merev önálló vámterület alapján áll... Óriási tévedés azt hinni, hogy önálló vámterülettel megteremthető az ipar. Sehol az ipar másként föl nem virágozhatik, mint kizárólag csakis támogatással. De ezen támogatás nem zárt vámrendszerrel következhetik be, hanem a közönség vásárlási hajlamával.

Egy ország, mint Magyarország is, mely mezőgazdaságot üz, tehát főkereseti forrása a termény árusítása, nem nélkülözhet — terményt elárúsító piacot. Ha Ausztriát mellőznénk, akkor más piacot kéne a nyersterményeink számára keresni, de a mit csak úgy nyerhetnénk meg, ha azon államnak az iparát kedvező vámtarifával beengedjük.

Magyarország lakóinak a főkereset forrása a föld után jön. Ezen keresetágot nem áldozhatni fel az ipar oltárára, mert ha kivitelre gazdáink nem dolgozhatnak, akkor felesleges terményeiket nem értékesíthetik s beáll a krach. Fél század múlva sem lesz oly hatalmas iparunk, hogy az feldolgozza nyers terményeinket, és így gazdáink tönkre mennének, ha kiviteli piacaik ne lennének. Ha pedig a gazdaság közönség tönkre megy, a mely az ország lakóinak a háromnegyed részét képezi, az maga után vonná az iparos osztály bukását is, mert bukott gazdaságtól lábra nem állhat ipart.

Románia is synly az önálló vámterületet, mert gazdái küzdenek e miatt a bajjal; de megadta ennek az árát Oroszország is, föl kell adnia önálló vámterületét, mert ipara nem tudja feldolgozni rengeteg nyers terményeit. Hivatkozhatnánk más példákra is, de felesleges, mert mindaddig, míg feleletet nem kapok arra nézve: hogy mi lesz gazdáink nyers terményeivel, ha az osztrák piacot eldobjuk, avagy rendkívüli kedvezményes szerződést nem kötünk más állammal, a hová gabonáinkat kivihessük, addig én hiva az önálló vámterületnek nem leszek.

Az nem megnyugtató, a mit annyit olvastam: hogy bizony egy tizedig synleni fog a magyar gazda, de hát áldozat nélkül nem megy a dolog. Köszönöm az ily orvosságot, de ezzel meg nem mentődik a magyar gazda, egy tized elég arra, hogy teljesen elbukjon. Mások ellenben azzal vigasztalják gazdáinkat: kedvezményes vámszerződést köthetünk valamelyik ipar-állammal. Hát hiszen ez mind szép, de ily kedvezményekkel az idegen ipar mégis csak beözönlik országunkba.

Bármiként latolgassuk a kérdést, Magyarország mint földművelő állam, rá van utalva egy más ipar-államra, és így önmagunkat tennénk tönkre egy zárt vámrendszer alapra állással. Hogy azonban kifejlődhessék a magyar ipar, ezt a közönség valósíthatja meg azzal, hogy ne adjon előnyt az idegen iparnak a honi felett.

Még ha selejtesebb is egy-egy honi iparág az idegennel szemben, azért ne vegyük még se az idegen ipar produktumot és csak az esetben forduljunk az idegen ipar produktum vevéséhez, ha azt minálunk talán nem készítenék. És ha nem is nélkülözhetnénk az idegen ipart, de legalább ne támogatassuk túl nagy mérvben. És már az mily nagy jelentőségű lenne a honi iparra nézve, ha az Ausztriának évente adó nyolcszáz millió koronából legalább felét benn tarthatnánk az országban, a honi iparnak jutna a négyszáz millió korona.

Gazdáink egy évben kivisznek Ausztriába kilencszáz millió korona értékű nyersterményt, mily más lenne a honi ipar helyzete, ha ezen rengeteg bevétel, mely felül mulja a Lajtán tulra kivitt értéket, a honi ipar segélyezésére fordítatna legalább

fele részben. Mik áldozunk az osztrák iparnak nyolc-száz milliót, ők meg a magyar mezőgazdaságnak száz millióval többet, — nem lehetne e legalább még száz millióval lehúzni az osztrák iparra való áldozatot?

Bizony megtehető, csak akarnia kell!... Ha nem csak szóval és tollal dicsőítjük a magyar ipart, hanem tettel is, akkor fölvirágozik az iparunk s idővel egymaga dolgozza fel hazai nyerterményeinket. Ez esetben beszélhetnek utódaink az önálló vámtörletről, de a mai nemzedék óriási kár nélkül ezt meg nem valósíthatja.

Ürmösy Lajos.

A kézdivásárhelyi tűzoltó-egyesület közgyűléséből.

— Nagy Károly főparancsnok elnöki megnyitó beszéde. —

A társadalmi küzdőter, amelyen mindenki bemutathatja hazafiúi nemességét, emberbaráti szeretetét, munkarejét és áldozatkészségét.

A mindennapi életfenntartási küzdelem első sorban hivatalos kötelességet mér mindnyájunkra. De megszabja azt is, hogy az önmagunk jóllétét előmozdítva tegyünk, munkálkodjunk a másokért is.

A családi kötelék után azon egyének tartoznak legközelebb hozzánk, kikkel egy községben élünk, kiknek sorsa, jólléte, haladása, becsületes munkája, mindnyájunk öröme, büszkesége; ellenben bukása, elszegényedése közös sajnálat tárgya.

Egy község lakóinak boldogságára lényegesen befoly az, hogy ezen község lakói miként szeretik egymást, milyen egyetértés uralkodik köztük.

Szeretettüknek fokmérője, fényes bizonyítéka az, hogy milyen áldozatokat képesek hozni közös jóllétük emelése, biztosítása érdekében. Legszerencsésebb, legelhagyatottabb az a lakosság, hol egymás érdekeire nem gondolnak; mindenki csak saját boldogulását és kényelmét keresi.

Kis városunkban a társulási eszme sok irányban érvényesült, mert nemcsak ipari szakok szerint csoportosultak a polgárok, hanem sok oly humánus és kulturális egyesület is áll fenn itt, melyre méltán büszkék lehetünk.

Egyik ily humán célú egyesülete városunknak a kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület is, mely ma már 28 éve lobogtatja kezében a szeretet zászlóját.

E hosszú idő alatt sok megpróbáltatással küzdve, — a körülmények szerint igyekezett nemcsak feladatának mindenkor megfelelni.

Hogy nem áll számban azon a nívón, melyen állhatna, annak számtalan oka van. De talán az

idő orvosolja e bajokat és megtanít mindenkit arra, hogy az egyetértésben van erő; az önzetlen nemes tettekben a boldogság; kötelességeink mindenirányú teljesítésében a megnyugvás.

Ha a tisztelt közgyűlés megjelent tagjait vizsgálom: benső örömmel és hálás tisztelettel adózom azoknak, kik részint mint város tisztviselői, részint mint a mi jó barátaink, támogatóink jöttek el, hogy egyesületi életünk folyamáról tudomást szerezzenek, bőles tanácsaikkal segítségünkre legyenek.

Hogy a lezajlott ciklus alatt minő munkásságot fejtett ki egyesületünk, azt az egyesületi élet kiőja, ami szeretett titkárunk és más szaktisztviselők jelentéséből kedves vendégeink, szeretett bajtársaim meg fogják hallani.

Én azért azok cselekedésébe nem bocsátkozom, de legyen szabad röviden konstatálnom azt, hogy tűzoltó-egyesületünk romjából feltámadott s mint a szenvedéseiből labbadó beteg, ismét járni tanul. Hogy milyenné fog válni, megerősödik e, vagy elpusztul, az teljesen a város polgárságától függ.

Az egyesület neve önkéntes, fenntartója a szeretet. Ha tehát van szeretet a polgártársakban egymás iránt — a miben kételkednünk nem szabad — akkor ez egyesületnek egyetértésnek kell lenni a közbirtokosság, a polgárság életével.

Nyugodt önértéssel mondhatom el, hogy a parancsnokság minden tagja hivatása tudomásában él és az új gárdában sok oly derék egyént adott a jó-ságos Isten egyesületünknek, kik úgy zakképzett-ség, mint ügybuzgóság tekintetében büszkeségei, drága kincsei, jövő reményei egyesületünknek.

Nehogy szerénységüket sértsem, neveiket külön-külön nem sorolom fel, de örömmel mondom, hogy kötelességeik bü, pontos és lelkiismeretes teljesítésével mindnyájunk elismerését és becsülését érdemelték ki.

A legénység soraiban is sok kiváló, kötelesség tudó, szorgalmas egyén van, kikkel örömmel foghatunk bajtársi kezét.

A zeneszakosztályt külön is ki kell emelnem, mert közöttük teljes egyetértés, igaz, lelkiismeretességgel párosult kötelesség tudást észletem bármilyen rendelkezésemmel szemben. — Találják jutalmukat a karnagy ural egyútt azon osztatlan elismerésben, melyben őket a város jó érzésű polgárai részesítik.

A lefolyt ciklus alatt történt fontosabb eseményeket elnöki előterjesztésem keretében terjesztem elő.

Ama lekötelező figyelmét, hogy közgyűlésünket igen tisztelt régi bajtársaink M. Székely János és Kiss Károlynak személyes jelenlétükkel kitüntették, mindnyájunk hálás közzönét fejezzük ki.

Kedves vendégeinket, szeretett bajtársaima egyen-egyen szívesen üdvözlölve, egyesületünk életére Isten áldását kérve a kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület közgyűlését megnyitottam nyilvánítom.

EGYESÜLETI ÉLET.

A kézdivásárhelyi „Kereskedő Ifjak Társulata” felolvasó estélye.

Kézdivásárhely, márc. 23

A helybeli „Kereskedő Ifjak Társulata” szakfelolvasó estélye nem e hó 19-én tartatott meg, mint az a Székelyföld 17 én megjelent számában jelezve volt, hanem folyó hó 22 én.

A szakfelolvasó estélyen az ifjuság csaknem teljes számban megjelent. Azonkívül a főnök urak közül is számosan érdeklődve, az estély iránt, meg jelenésükkel tisztelték meg a társulatot.

Az tény, hogy a kik ott voltak, nem bántuk meg, hogy megjelentünk, mert társulatunk buzgó elnöke és alelnöke Fejér Antal és Kiss Károly urak a szokott fáradhatatlan odaadásukkal olyan dolgokat tártak és utítottak fel előttünk, mik nekünk csak hasznunkra válhatnak.

Alelnökünk Kiss Károly ur szép bevezető előadása után elnökünk egy kiváló tájékozottságra mutató felolvasásban eseteit előtűnt Magyarországi iparát, kereskedelmét és pénzügyi helyzetét a XVII. századtól egészen a szabadság harcig terjedőleg. Oly gyönyörűen illusztrálta a nagy Széchenyi István grófnak a hazai ipar és kereskedelem fellendítése körül kifejtett lankadatlan fáradságát, hogy a figyelmes hallgatóság a felolvasás bevégeztével, lelkes óvációkban részesítette buzgó elnököt, alelnökünk pedig megleghango szavakkal köszönte meg elnökünk szíves közreműködését.

A felolvasás után következett Kiss Károly tanár szabad előadása. Alelnökünk ezután a számtani gyakorlatok közül reánk kereskedőkre nézve egy nagyon fontos dolgot magyarázott meg. Mint a számtannak egy híres képzettségű tanára oly részletesen és szakavatottan magyarázott nekünk egy a kereskedelemnél nagyon fontos és minden nap előforduló témáról, miből mindnyáján nagyon sokat tanulhattunk és tanultunk is, miért kérjük buzgó alelnökünket, hogy más alkalommal is szerencsétlenül minket a maihoz hasonló hasznos előadásával.

Ez alkalommal sem hiányoztak a tapsok és éljenzések a hallgatóság részéről elnökünk szép

T Á R G A.

Apró kis diákja.

Írta: L. G.

A Bottyán apó kedves kis seregdiákjára esik itt szó, akinek tollából úgy pergott a gömbölyű szép betű, mint az igazgyöngy és akinek lányos arca, mikor az armádiába beállott, olyan barnatosan gyenge, friss üde és piros volt, mint a frissen pattant pünkösdi rózsza...

Meg is akadt mindjárt az egész armádia szeme a helyre kis diákon. És éjjelente, lobogó tábornokok körül mikor kileveledzett a mesék csudafaja: nem egy levél zizegett-suttogott ő róla is csudásnál csudásabb dolgokat.

... Nem vagyón ám az, amint őkegyelme mondja, — így suttogott a mesefa — nem Pápáról jött ő, nem is szegény mendikás diák ám. No persze, ki látott ilyet bárszonyosképű mendikást! Pityolat égyon született, arany-bölesőben ringatták... Nem is fia, hanem leány. Azért a szászrétű köpenyeg rajta, hogy a melle domborúságát elfödje, az a nagy öblös süveg a fején, az meg a kontyba csavart hosszú haját takarja. Ugy bizony, szépséges szép hercegleány az, Zrínyi Ilona leánya s a fölséges fejedelem Rákóczy Ferencz véréből való vér... Bécsben tartotta fogságban azt is a német, hanem most kiszabadult és eljött, hogy segítse a szegény magyart.

A fringitát nem birja gyenge keze, hát pennával szolgálja a szent szabadságot. Ugy bizony. Azért szereti ugy a genenális, azért kíséri minden lépését Csajág László vice hadnagy, Bottyán apó szekeáriusa, azért vigyáznak ugy rája, hogy még a fuvó szélről is megóvják... De kár is volna, ha valami érné, de kár is volna. Órizze az Isten.

Imigy suttogott a mese a leányos képű seregdiákról.

És szállt a mese táborszerte szájrul-szájra. Itt elvettek belőle, ott toldottak hozzá valami, de rejtelmes titokzatos maradt mindenképpen.

Borz András, a füzérbajuszu, villaszemű strázsamester példának okáért azt hirdette, hogy a diák ugyanaz a személy, akit ő egyszer istrázsát állván a bakonyi táborszálláson, nem bocsátott be a táborba, mivelhogy szoknya volt rajta. (Akkor jött pedig a kemény parancsolat, hogy a szoknya veszedelmes potoka a vitélz rendek között, tehátlan a táborokba semmiféle fehérszemély be nem bocsátandó!) A helyre is emlékszik, ahol megállította (egy nagy galgonya bokor mellett), kosár volt az egyik kezében, a másikban valami virágféle. A Csajág László vice hadnagyot emlegette... Ennyi szent. Erre esküt tesz akármikor. Arra is, hogy az a személy fehérszemély volt és így a diáknak konty van csakugyan a süvegje alatt. De hogy különben ki-mi legyen, azt már ő sem tudja. Igaza is lehet a mesének, nem is.

Nem csak Borz András uram, más sem tudta meg a való igazságot. Mesék hőse maradt a kis seregdiák tovább is.

Pedig tűzön vizen át, vészbe, viharba híven kö-

vette Bottyán apó seregét. Nem is idegenkedett nagyon fringitát forgató bajtársaitól. Tiszttel és közrenddel egyaránt szöba elegyedett alkalomadtán. Ha valamelyik irástudatlanok valami nagy sora akadt, amit mindenképpen tudatni akart az otthonvalóival, hát annak a baján is szívesen segített. Jókedvében egyszerű-másszor a tábornúz mellett el is mesélgetett (az igaz, hogy afféle jó paprikás, kurcocs tréfacat nem tudott, de még csak meg sem hallgatta az ilyesmit) nótára is gyújtott a bajtársak nagy örömére (olyan hangja volt, mintha az öreg tárogatónak a leánya lett volna), hanem a kivoltáról soha nem szólott egy árva szót sem. A szászrétű köpenyegét, az öblös süveget emberi szem láttára soha le nem tette. Kezet sem fogott senkivel, egyedül Csajág László vice hadnagy ural. A sátrába sem bocsájtott be soha senkit, csupán Csajág Lászlót.

A bajtársaknak persze szemet szurt a nagy barátság. Suttogtak is róla elég. A tisztok irigykedve pajkos és hamis dolgokat mesélgettek egymás között a közrend ellenben egyre növekvő csudálattal szötte tovább a mesék aranyshálát.

Nyiltan azonban senki sem szólott, faggatni sem merte őket senki, mert tudták, hogy a generálisnak legkedvesebb embere Csajág László. Ugy szereti, mint a fiat, ugy is hívja „Laczi fiam”.

Bottyán apó pedig, aki mind-égig labanc kémet sejtett különben igen kedves diákjában, egyre nógatta Csajág Lászlót:

— Ugy, ugy Laczi fiam, csak tartsd jól szemmel azt a selymát. Mert az ilyen hamis szemürl

szavakban köszönte meg alelnökünk szíves fáradságát.

A szakfelolvasó estély utolsó száma Nádásy Kálmán választmányi tag szép szavai voltak. Egy nagyon jól sikerült szavallattal járult hozzá az estély sikeréhez. Neki is kijutott bőven a taps és éljen kiáltásokból.

A következő felolvasó estély a husvéti ünnepek után fog megtartatni; ezen estély programja oly változatos és érdekes lesz, hogy bárki ezen estélyen való megjelenése által egy kellemesen eltöltött estét szerez magának. Ezen estélyre az érdeklődő közönséget nagyon szívesen látjuk. Az igen tisztelt hölgy közönségnek is felhívom reá figyelmét.

Tekoncza János.

T A N Ü G Y.

Értesítés.

A folyó 1903—904-iki tanév végén a kézdívárshely-kantai róm. kath. főgimnáziumban tartandó érettségi vizsgálatokra az intézet igazgatóságánál április hó 15-ig lehet jelentkezni. Minden jelentkező köteles születési bizonyítványát, valamint összes gimnáziumi bizonyítványait felmutatni. Jelentkezők mindenki tartozik az érettségi vizsgálatokért 12 kor., helyegilleték címén 1 koronát fizetni. Magántanulók ennek kétszeresét fizetik. Kézdívárshely, 1904. március hó 26-án.

Az igazgatóság.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** Dr. Török Andor, Kézdívárshely város polgármesterét Gróf Haller János háromszékmegyei főispán kinevezte a kézdívárshelyi m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolák gondnokságának elnökévé. Dr. Török Andor polgármester az oktatásügynek eddig is lelkes, buzgó támogatója volt s azért a kinevezés arra teljesen méltó egyént ért az ő személyében. Gratulálunk azzal az óhajjal, hogy új minőségében sokáig szolgálhassa városunk mivoltásának és a magyar nemzeti állam kiépítésének szent ügyét.

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Elischer József, kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató folyó hó 21., 22., 23. és 24-én Kézdívárshelyen időzött. Hivatalos vizsgálatot teljesített a róm. kath. főgimnáziumban az utolsó naptartott tanári konferencián közölve észrevételeit, a tapasztalt haladás, fegyelem és rend fölött teljes megelégedésének adott kifejezést s folyó hó 25-én a délelőtti vonattal elutazott Kézdívárshelyről.

sohasem tudhassa az ember, mi vagyon a zuzájában . . .

*

Igy telt-múlt el jó idő, mialatt egyre nőtt, lombosodott a mesék csudafaja.

Egyszerre azonban nagy birtelenséggel csak elhervadt és kivirított helyette az igaz valóság. És ez, ah, még százszorta csudásabb, szebb vala . . .

Ugy történt, hogy Csajág László egy izben a Fehérhegyekben portyázgatván, labancforbo esett. Rettenetes itéletidő fogta utban valahol az ismeretlen hegyi utakon. Választania kellett: vagy a zuhatagga dagadt hegyi patak sodra kapja el lovastul, mindenestül, vagy a dombtetőn álló vadászkunyhóba kell menekülnie. Persze az utóbbit választotta. Sunyi képű német tanyázott a kunyhóban. Mézes mázos szóval, nagy szívesen adott menadéket a bajba került vitének. Titkon azonban értesítette a közel álló labanc előőrsöt (be volt már erre rendezkedve, fizetett labanc kém volt) és mire Csajág hadnagy észrevette magát, vasasok álltak körül a kunyhót. Nem volt menekülése még csak a halálba se, mert a ravasz német fegyverét is eltüntette.

A következő napon, hogy a szomorú esetnek hire jött a kuruc táborba, hült helyét találták a kis seregdiáknak.

Egy levelet hagyott csak hátra, melyre ennyit irt (szép, gyöngybelű, de hogy össze voltak kuszálva!) „Generális uram, vitéz bajtársaim, Isten veletek! Bocssátok meg nekem: elmentem a labanchoz, a rabságba vagy a halálba, mit én bánom . . . Csajág László után mentem el, az édes uram után . . .”

— **A sorozás.** A honvédelmi miniszter két terjedelmes körrendeletet tett közzé a hivatalos lapban, melynek értelmében elrendeli a sorozást az egész ország területén. Március 21-étől április 30-ig fognak sorozni, a mi végre lehetővé teszi, hogy a régen kiszolgált és a szolgálatra behívott póttartalékosokat hazabocsássák a zászló alól. A kiket be fognak sorozni, azoknak az összes szolgálati kötelezettséget, tehát tizenkét esztendő, a múlt év utolsó napjától számítják. A kikre kimondják, hogy katonai szolgálatra alkalmatlan, azok az idén mint nagyobb számú korosztálybeliek még egyszer sor alá kerülnek a május 24-től jun. 23-ig tartó második sorozáson és a kik most valami okból nem állhatnak a sorozóbizottság elé, azok az idei második sorozáskor egyszerre eleget tesznek a múlt évi és az idei állítás kötelezettségüknek és akkor vagy — besorozás esetén — 1904 évi újoncok lesznek, vagy — ha alkalmatlanok — egyszerre két korosztályból kerültek ki — Háromszékmegyében a sorozóbizottság, melynek polgári elnöke Szent-Iványi Miklós kir. tanácsos, alispán március 28-án kezdi meg működését. A sepsi járás újoncai 28., 29., 30., április 5. és 6-án; Sepsiszentgyörgy városból április 7-én; az orbai járásból április 9., 12. és 13-án; a kézdívárshelyből április 15., 16., 18., 19. és 20-án; Kézdívárshely városból április 21-én, végül a miklósvári járásból április 23. és 25. napjain fogják az állításköteleseket sorozni.

— **Gazda gyűlés.** A Kézdívárshely és Vidékének Gazdasági Egyesülete folyó hó 23-án rendkívül látogatott választmányi gyűlést tartott Dr. Sinkovits Ottó elnöke alatt és Benkő Pál miniszteri megbízott ur jelenlétében. Eperjesi Albert jegyző felolvastva a jegyzőkönyvet, mely után az elnök örömmel hozta a választmány tudomására, hogy a földmívelési minisztérium 3200 drb gyümölcsoltványt engedélyezett kiosztás végett a gazdasági egyesületnek, a mely eseményt dronként 22 fillért osztanak ki a jelentkezőknek. A jelentkezők a kiosztás idejéről értesítetni fognak. Ezután bejelentette az elnökség, hogy szintén a m. kir. földmívelési miniszter ur által engedélyezett 50 mm. árpa, 50 mm. zab, a beszerzési ár 70 % a és steier paszuly 50 % kedvezményt fog a jelentkezőknek kiosztani. Ezután a titkár beszámolt a múlt választmányi gyűlés óta elintézt ügyekről, pl. gazdakörök szervezéséről, költségvetés felterjesztéséről, továbbá arról, hogy ingyen népkönyvtárt kért a földmívelésügyi m. kir. minisztériumtól, Erdélyi Magyar Közmívelődési Egyesülettől, Erdélyi Gazdasági Egyesülettől, Orsz. Magyar Gazdasági Egyesülettől, Orsz. Magyar Gazdasági Szövetségtől. A gazdakörök gép iránti kérése szintén felterjesztetett. 1000 drb juh kedvezményes áron való engedélyezéséért kérést adott be az egyesület. Végül Bogdán Károly martonfalvi köri elnök tejszövetkezet létesítése és egy erdei legelő beállítását célzó indítványa keltett élénk eszmecsere. Az indítvány jelenléstétl végelt kiadott. Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést bezárta.

— **Leányok estélye.** A kézdívárshelyi polgári leányiskola ápril. 9-iki estélyének műsorát a következőkben közöljük: 1. Az erdő alkonya. Éneklő énekkar. 2. Szaval Rákosi Margit. 3. „Repülj feekém.” Zongorán játsza: Jakab Erzsike. 4. „Meglepetés.” Monolog, Deák Mariska. 5. Népdalegyveleg. Éneklő énekkar. 6. „A szobaleány.” Vigjáték 1 felvonásban. Előadják: Jakab Juliska, Deák Mariska, Homonnay Laura, Welreiter Erzsike, Jakab Erzsike. 7. Szonáta, zongorán 4 kézre: Bándi Mariska és Vertán Irma. 8. „Alföldi tavaszdal”, előadja az énekkar. 9. „Akácvirágok”. Melodráma, zongora kísérettel előadja Vajna Erzsike. 10. Hunyadi induló, az énekkartól. 11. „Amazon induló”, zenekísérettel éneklő a növendékek. 12. „Amazon harcok”. Élkép.

— **Halálozás.** Részvételt közöljük az alábbi gyászjelentést: „Alulírottak bánatos szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy forrón szeretett gyermekünk: Stöchl Mariska folyó év és hó 24-én, életének 9-ik évében, reggel 7 órakor, rövid szenvedés után egy jobb hazába költözött. Megboldogult ártatlan kisdudunk hült tetemét folyó hó 26-án délután helyezzük örök nyugalomra a róm. kath. egyház szertartása szerint. — Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 28-án d. e. 10 órakor fog az Egek urának bemutatni. Aldás emlékére! Az örök világosság fényeskedjék neki! Zabolán, 1904. március hó 24-én. Stöchl József és neje Herbst Izabella, mint bánatos szülők.”

— **Szülők figyelmébe.** A honvédelmi miniszter a katonatiszti árvaifuk nevelőintézetére, továbbá a katonai rendes iskolákba, a két katonai akadémiába, valamint a katonatiszti leányok nevelő-intézetébe való felvétel tárgyában a közös hadügyminiszter által kibocsátott általános pályázati hirdetményt a napokban leküldötte a város hatóságának. Magunk részéről különös figyelmébe ajánljuk az érdekelte szülőknek, hogy a tanítás a Magyarország területén levő reáliskolákban már a jövő tanévtől kezdve magyar és német nyelven fog történni, a mi a magyar fiúkra nézve a katonai intézetekbe való belépést az eddigi viszonyokhoz képest lényegesen megkönnyíti. Ohajtjuk, hogy a magyar szülők mentől nagyobb számmal adják gyermekeiket a katonai nevelő-intézetekbe, mert ezzel nemcsak a hadsereg magyarságának és nemzetivé tételének az ügyét fogják hathatósan előmozdítani, hanem fiaiknak is biztos pályát és megélhetést biztosítanak s megkímélik őket a polgári életben az értelmiség rohamos szaporodása következtében mindinkább súlyosabbá váló konkurrenciától. A honvédelmi miniszter a soproni főreáliskolába és a budapesti honvéd Ludovika Akadémiába való felvétel tárgyában is pályázatot hirdetett. A hirdetményből közöljük a következőket: a) a honvéd főreáliskolában 40 ingyenes (államköltséges és alapítványi) és 10 részben földijmentes, részben fizetési hely; b) a Ludovika Akadémiában 5 ingyenes (állam költséges), 6 ingyenes (alapítványi) és 24 részben földijmentes részben fizetési hely kerül betöltés alá. A pályázati határidő mindkét intézetre nézve: május 15. Az érdeklődők a tanács katonaiügyi osztályában, a hivatalos órák alatt részletes felvilágosítást nyerhetnek.

— **Mikes Kelemen emlékszóra.** Nem régen tartotta ülését a „Zágoni Mikes Kelemen Emlékbizottság” Zágonban. Az elnök, titkár és pénztárnok jelentései szerint az emlék felállítására, lassan bár, de hova-tovább közelebb jut megvalósulásához. Az 1903. évi pénztári készlet 8526 kor. 31 fil., a befolyt adakozásokból. Az emlék felállításán kívül a bizottság célul tűzte ki Mikes szülőháza romjainak kiasztását és maradványait tételét. Erre a célra, — hogy az emlékre gyűlt összeget igénybe ne vegye — köszönettel fogadta és adta ki Szabady Kata urhölgynek Léva „Mikes” költeményét szerzett gyönyörű kurucdalát. Nemkülönb a bizottság tagjai „Mikes bot”-okat készítenek elárúsításra. Az ezekből befolyt összeg terhére az ásatások már jelentékenyen előrehaladtak. A bevétel azonban nagyrészt már fel is használtott úgy, hogy Mikes-dalból és Mikes bot-ból 32 kor. 08 fil. áll még csak a bizottság rendelkezésére. Miután azonban fenti összegek az emlék kivételére, a Mikes szülőháza alapjának teljes kiadására és jó karba helyezésére, megjelölésére vajmi csekélyek: ismételtlen is kéri a bizottság az ügy iránt érdeklődő hazafias közönséget, hogy szíves adományait az emlékre, akár pedig megrendeléseiket a Mikes-dalra (egy drb 1 kor.), „Mikes-bot”-ra (egy drb 1 kor.) a bizottság pénztárnokához tekintetes Szöts Albert urhoz Zágonba eljuttatani kegykedjenek. Egyszersmind az utóbbi adományokat van szerencsénk nyilvánosan a következőkben nyugtáznai: Dévai tanítójelöltek árkosi mulatságának jövedelme 15 kor., dr. Kupferstich Ármán Sepsiszentgyörgy 1 kor., kézdívárshelyi Kaszinó adománya 25 kor., hosszufalusi polgári iskola adománya 30 kor. Mikesdal, illetve Mikes-bot vásárlásáért adakoztak: Szöts Albert, Csánsky Gyula, Binder József, Orbán Károly, Balkó János, dr. Bokor János, Csutak István, Csutak Vilmos, Mülhavy Ferenc, Nagy Bella, Kis Lajos, Nagy Károly, Kenessey Béla, dr. Kecskeméty István, Pokoly József, Barabás Béla, Csusz Tamás, Klein József, Nagy Imre, Bagoly Lajos, Veres Károly 1—1 koronát; Bodor János, Csutak Imre 2—2 koronát; Barabás Samu, dr. Köntzei Gerő 3—3 koronát; Jánó Lajos 11 koronát, Szabady Kata 12 koronát. A „Zágoni Mikes Kelemen Emlékbizottság” nevében: dr. Köntzei Gerő, titkár.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** és fozdessa magzükségletét Mauthner Ödön és. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, Rottenbiller-utca 33. A cég ideai árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágjodonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Hirdetések.

Új elsőrangú írógépek

üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jelíggel e lapra hivatkozással Mosse Rudolphhoz, Budapest, Ferenczyk-teret 3. intézendők. 36. 4-5.

Sz. 64.—1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1904. évi V. 36/2. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Dr. Szini Gyula k.-vásárhelyi lakos javára, özv. Sáska Antalné k.-vásárhelyi lakos ellen 60 korona s járulékaik erejéig 1904. évi január hó 13. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 619 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, lovak, szekerek, hordók, vasek, vasborona és hám szíj huzókkal, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1904. évi V. 36/2. számú végzése folytán 60 K. — f. tőkekövetelés, és eddig összesen 70 K. 80 fl.

biróilag már megállapított költségek erejéig, a kézdivásárhelyi városi piacon esetleg a helyszínen leendő eszközölésére, 1904. évi március hó 30. ik n. d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi márc. hó 16. napján.

(46. 1—1.)

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó

Sz. 240—904. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. j.-bíró 1904. évi V. 173/2. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván ügyvéd által képviselt Bálint Gyula lemhenyi lakos javára, Tuzson Györgyné lemhenyi lakos

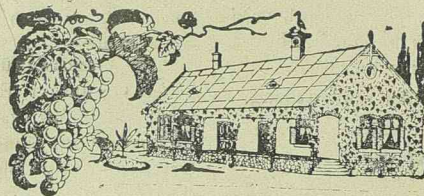
ellen 26 K. s jár. erejéig 1904. évi február hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1012 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, tehenek, borjak, szekerek, lovak, varrógép, tűzifa, házi butorok és ágyneműek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. j.-bíró 1904-ik évi V. 173/2. sz. végzése folytán 26 korona tőkekövetelés, és eddig összesen 36 K. 54 f. biróilag már megállapított költségek erejéig a lemhenyi község házánál esetleg a helyszínen leendő eszközölésére 1904. évi márc. 29-ik n. d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdivásárhely, 1904. márc. hó 16. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és hegyoldalain.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó termőszetű) mert na-

gyobbrésze ha megpő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgastnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő ha árnyban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala melett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatos katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetnek meg, aki címét egy levelező lapon tudatja.

229. 10 - 20.

Czím:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kánya, u. p. Székelyhid.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCsó MÓZES

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószerek, és könyvkereskedése

Mindenmüszükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindenmü alkalmi és más nyomtatványokat nagyon díszes kiállításban. — Gyászkozoruk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi éreztetűvel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — őső árön eszközöltetnek.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoskákat, ablak carnisokat, hajlított és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékényeket, ebédlő és heverő diványokat, matraccokat stb., stb., melyek saját felügyeiletem alatt házamnál készűlnek, rendkívűli őső árön árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnap- és alkalmi ajándékul ajánlok arezkép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsűk, bajuszkefék.

Szeművegek, evikkerek, hegedű hurok, óialánczok, olvasók, zsebtűkrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, úgy katólikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindenmü kép-, mese- és álmoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindenmü tankönyvek, tan-szerek és naptárak dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos árön eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éreztetűvel, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.